

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 juni 2009

**WETSVOORSTEL**

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek  
wat de procedure inzake echtscheiding  
betreft**

AMENDEMENTEN

Nr. 7 VAN DE HEER **TERWINGEN**

Art. 2

**Dit artikel vervangen als volgt:**

«Art. 2. In artikel 1254, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 27 april 2007, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

«De echtscheiding die wordt gevorderd op grond van artikel 229, § 2 of § 3, van het Burgerlijk Wetboek, kan worden ingesteld bij verzoekschrift. De regels bepaald in de artikelen 1034bis tot 1034sexies zijn van toepassing op dit verzoekschrift.»».

VERANTWOORDING

Voor de duidelijkheid en rechtszekerheid wordt er geen opdeling gemaakt tussen elke vorm van inleiding van een echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting van het huwelijk. Dit zou de zaak nodeloos complex maken. Essentieel bij echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting van

Voorgaande documenten:

Doc 52 **1517/ (2008/2009):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Schryvers c.s.  
002 en 003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

10 juin 2009

**PROPOSITION DE LOI**

**modifiant le Code judiciaire en  
ce qui concerne la procédure  
de divorce**

AMENDEMENTS

N° 7 DE M. **TERWINGEN**

Art. 2

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

«Art. 2. Dans l'article 1254, § 1<sup>er</sup>, du Code judiciaire, modifié en dernier lieu par la loi du 27 avril 2007, l'alinéa 1<sup>er</sup>, est remplacé par ce qui suit:

«La demande de divorce fondée sur l'article 229, § 2 ou § 3, du Code civil peut être introduite par une requête. Les règles prévues aux articles 1034bis à 1034sexies s'appliquent à cette requête.»».

JUSTIFICATION

Dans un souci de clarté et de sécurité juridique, il n'est pas fait de distinction selon le mode d'introduction d'une demande de divorce pour cause de désunion irrémédiable. Cela compliquerait inutilement les choses. Un élément essentiel dans le cas d'un divorce pour cause de désunion irrémédiable est

Documents précédents:

Doc 52 **1517/ (2008/2009):**

001: Proposition de loi de Me Schryvers et consorts.  
002 et 003: Amendements.

het huwelijk is de afwezigheid van een (geheel) akkoord over de gevolgen van de echtscheiding zowel tijdens de procedure als na afloop ervan. Dit maakt dat er bij echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting steeds een aspect is dat op tegenspraak moet worden behandeld.

Uit de hoorzitting met professor Van Gysel is gebleken dat het niet wenselijk is om alle gevolgen van de procedure op eenzijdig verzoekschrift te introduceren bij de echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting op gezamenlijk verzoek. Het is in dat opzicht beter om bijzondere bepalingen die afwijken van het gekozen systeem in te voegen zonder de wijze van rechtsingang zelf te wijzigen.

Voor de uniformiteit en de rechtszekerheid verduidelijkt dit amendement dat:

1° de echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting gevorderd op grond van artikel 229, § 1, van het Burgerlijk Wetboek enkel bij dagvaarding kan worden ingeleid;

2° de echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting gevorderd op grond van artikel 229, § 2 of artikel 229, § 3, van het Burgerlijk Wetboek ook bij verzoekschrift op tegenspraak kan worden ingeleid.

#### Nr. 8 VAN DE HEER **TERWINGEN**

Art. 3

**Dit artikel doen vervallen.**

#### Nr. 9 VAN DE HEER **TERWINGEN**

Art. 4

**Dit artikel doen vervallen.**

#### Nr. 10 VAN DE HEER **TERWINGEN**

Art. 5

**Dit artikel doen vervallen.**

#### VERANTWOORDING (AM. 8 TOT 10)

Deze bepalingen zijn overbodig, aangezien de algemene regel van artikel 1042 van het Gerechtelijk Wetboek ook van toepassing is op de echtscheidingsprocedure. Dit artikel bepaalt dat de regels van het geding toepasselijk zijn op de rechtsmiddelen; daartoe behoren de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek. De partij die hoger beroep wil

l'absence d'accord (total) sur les effets du divorce à la fois en cours de procédure et à l'issue de celle-ci. Il s'ensuit que, dans le cas d'un divorce pour cause de désunion irrémédiable, il y a toujours un aspect devant être réglé de manière contradictoire.

Il est ressorti de l'audition du professeur Van Gysel qu'il n'est pas opportun d'appliquer tous les effets de la procédure sur requête unilatérale au divorce pour cause de désunion irrémédiable demandé de manière conjointe. Sous cet angle, il est préférable d'insérer des dispositions particulières dérogeant au système choisi sans modifier le mode d'introduction d'instance même.

Dans un souci d'uniformité et de sécurité juridique, le présent amendement précise que:

1° la demande de divorce pour cause de désunion irrémédiable fondée sur l'article 229, § 1<sup>er</sup>, du Code civil ne peut être introduite que par citation;

2° la demande de divorce pour cause de désunion irrémédiable fondée sur l'article 229, § 2, ou l'article 229, § 3, du Code civil peut également être introduite par requête contradictoire.

#### N° 8 DE M. **TERWINGEN**

Art. 3

**Supprimer cet article.**

#### N° 9 DE M. **TERWINGEN**

Art. 4

**Supprimer cet article.**

#### N° 10 DE M. **TERWINGEN**

Art. 5

**Supprimer cet article.**

#### JUSTIFICATION (AMENDEMENTS 8 À 10)

Ces dispositions sont superflues, étant donné que la règle générale de l'article 1042 du Code judiciaire s'applique également à la procédure de divorce. Cet article prévoit que les règles relatives à l'instance sont applicables aux voies de recours; ces règles sont consignées aux articles 17 et 18 du Code judiciaire. Autrement dit, la partie qui souhaite interjeter

aantekenen moet met ander woorden een belang hebben. Luidens vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie heeft een partij geen belang bij een rechtsmiddel indien de bestreden beslissing conform de conclusie is die zijzelf had genomen (zie bijvoorbeeld Cass. 13 maart 1997, Arr. Cass. 1997, 350). Dit is per definitie het geval indien beide echtgenoten gezamenlijk de echtscheiding hebben gevorderd op grond van artikel 229, § 2, van het Burgerlijk Wetboek en de rechter deze uitspreekt. Ingeval een echtgenoot toch hoger beroep zou aantekenen, wordt deze vordering onontvankelijk verklaard. Enkel het OM heeft in die situatie belang om hoger beroep aan te tekenen op grond van artikel 138bis, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek. In de praktijk rijzen hieromtrent geen moeilijkheden zodat een verduidelijking niet noodzakelijk is.

## Nr. 11 VAN DE HEER TERWINGEN

### Art. 6

#### Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 6. Artikel 1274 van hetzelfde wetboek, gewijzigd bij de wetten van 30 juni 1994 en 27 april 2007, wordt vervangen als volgt:

«Art. 1274. De termijn om zich in cassatie te voorzien en de voorziening in cassatie schorsen de tenuitvoerlegging.».

### VERANTWOORDING

Dit amendement wijzigt, naar aanleiding van de opmerkingen geformuleerd tijdens de hoorzittingen, de termijn van één maand om zich te voorzien in cassatie tegen een arrest dat de echtscheiding uitspreekt op grond van onherstelbare ontwijking van het huwelijk in de gemeenrechtelijke termijn van drie maanden.

Daarmee worden de termijnen die gelden bij echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking van het huwelijk afgestemd op de termijnen die gelden bij echtscheiding op grond van onderlinge toestemming. Er blijft evenwel een onderscheid bestaan. De termijnen die gelden bij echtscheiding door onderlinge toestemming lopen vanaf de uitspraak, terwijl de termijnen die gelden bij echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking van het huwelijk lopen vanaf de betekening van het vonnis of arrest.

appel doit avoir un intérêt. Selon la jurisprudence constante de la Cour de cassation, une partie n'a pas intérêt pour interjeter appel si la décision contestée est conforme aux conclusions qu'elle avait prises elle-même (voir par exemple Cass. 13 mars 1997, Arr. Cass. 1997, 350). C'est par définition le cas si les deux époux ont demandé conjointement le divorce sur la base de l'article 229, § 2, du Code civil et que le juge le prononce. Si un conjoint interjetait tout de même appel, cette demande serait déclarée irrecevable. Dans cette situation, seul le ministère public a intérêt pour interjeter appel sur la base de l'article 138bis, § 1<sup>er</sup>, du Code judiciaire. Dans la pratique, ces règles ne posent aucun problème, de sorte qu'il n'est pas nécessaire d'apporter des précisions en la matière.

## N° 11 DE M. TERWINGEN

### Art. 6

#### Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 6. L'article 1274 du même Code, modifié par les lois des 30 juin 1994 et 27 avril 2007, est remplacé par ce qui suit:

«Art. 1274. — Le délai pour se pourvoir en cassation et le pourvoi en cassation sont suspensifs.».

### JUSTIFICATION

Le présent amendement tend, à la suite des remarques formulées au cours des auditions, à transformer le délai d'un mois pour se pourvoir en cassation contre un arrêt prononçant le divorce pour cause de désunion irrémédiable en un délai de droit commun de trois mois.

Ce faisant, les délais en vigueur en cas de divorce pour cause de désunion irrémédiable sont alignés sur les délais applicables en cas de divorce par consentement mutuel. Il subsiste toutefois une distinction. Les délais applicables en cas de divorce par consentement mutuel commencent à courir à partir du prononcé du jugement, tandis que les délais applicables en cas de divorce pour cause de désunion irrémédiable commencent à courir à partir de la signification du jugement ou de l'arrêt.

## Nr. 12 VAN DE HEER TERWINGEN

## Art. 7

**Dit artikel vervangen als volgt:**

«Art. 7. Artikel 1276 van het hetzelfde wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt aangevuld met een tweede lid, luidend als volgt:

«De termijn van hoger beroep, verzet en voorziening in cassatie, begint te lopen vanaf de betekening van het vonnis of arrest.»».

## VERANTWOORDING

In het licht van de opmerkingen van de Orde van Vlaamse balies, de OBFG en professor Senaev (KULeuven) zijn de indieners tot de vaststelling gekomen dat het aangewezen is om de betekening van het vonnis toch te eisen voor het doen ingaan van de termijn van hoger beroep en cassatie.

Hoewel het op het eerste gezicht onlogisch lijkt dat een vonnis van echtscheiding dat werd bekomen op gezamenlijk verzoek van beide echtgenoten door een van hen aan de andere moet worden betekend opdat het in kracht van gewijsde zou treden, wordt er op gewezen dat het wenselijk is het vereiste van de betekening te behouden. In een echtscheidingsvonnis op grond van onherstelbare ontwijking op gezamenlijk verzoek is het namelijk zo dat bepaalde geschilpunten aan de echtscheidingsrechter kunnen worden voorgelegd en beslecht als tussenvordering, meer bepaald aangaande de vereffening-verdeling (bijvoorbeeld de aanstelling van een notaris-vereffenaar, de toelating om goederen die niet gevoeglijk kunnen worden verdeeld in het openbaar te verkopen, enzovoort) en aangaande de onderhoudsuitkering na echtscheiding. Het is eveneens tegenaangewezen om in de wet een onderscheid in te schrijven tussen enerzijds een vonnis van echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking van het huwelijk op gezamenlijk verzoek waarin enkel de echtscheiding wordt uitgesproken, en anderzijds een vonnis van echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking op gezamenlijk verzoek waarin tevens uitspraak wordt gedaan over een of meerdere tussenvorderingen.

Op dit punt verschilt het vonnis van echtscheiding op grond van onherstelbare ontwijking van het huwelijk duidelijk van het vonnis van echtscheiding door onderlinge toestemming dat niet betekend hoeft te worden om in kracht van gewijsde te treden. In laatstgenoemd vonnis wordt immers enkel uitspraak gedaan over de echtscheiding alleen en wordt, voor zover er gemeenschappelijke minderjarige kinderen zijn, de overeenkomst aangaande die kinderen gehomologeerd (artikel 1298 van het Gerechtelijk Wetboek). In dergelijke procedure kunnen er nu eenmaal geen tussenvorderingen bij de rechtbank worden ingesteld zodat het uitgesloten is dat in zo'n vonnis tevens een tussenvordering wordt beslecht.

## N° 12 DE M. TERWINGEN

## Art. 7

**Remplacer cet article par ce qui suit:**

«Art. 7. L'article 1276 du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:

«Le délai d'appel, d'opposition et de pourvoi en cassation commence à courir à partir de la signification du jugement ou de l'arrêt.»».

## JUSTIFICATION

À la lumière des observations formulées par l'OVb (Orde van Vlaamse Balies), l'OBFG (Ordre des Barreaux Francophones et Germanophone) et le professeur Senaev (KULeuven), nous avons constaté qu'il convient tout de même d'exiger la signification du jugement pour que le délai d'appel et de pourvoi en cassation puisse commencer à courir.

À première vue, il semble illogique qu'un jugement de divorce prononcé sur demande conjointe des deux époux doive être signifié par l'un d'eux à l'autre pour qu'il passe en force de chose jugée. Cependant, il est souligné qu'il est souhaitable de maintenir cette procédure. En effet, en cas de jugement de divorce pour cause de désunion irrémédiable sur demande conjointe, certains points litigieux peuvent être soumis en tant que demandes incidentes au juge saisi du divorce, et être tranchés, plus particulièrement lorsqu'il est question de liquidation-partage (par exemple, la désignation d'un notaire-liquidateur, l'autorisation de vendre publiquement des biens qui ne peuvent pas être partagés commodément, etc.) et de pension alimentaire à verser après le divorce. De même, il n'est pas opportun que la loi fasse une distinction entre, d'une part, un jugement de divorce pour cause de désunion irrémédiable sur demande conjointe par lequel seul le divorce est prononcé, et, d'autre part, un jugement de divorce pour cause de désunion irrémédiable sur demande conjointe par lequel le juge statue également sur une ou plusieurs demandes incidentes.

Sur ce point, le jugement de divorce pour cause de désunion irrémédiable diffère clairement du jugement de divorce par consentement mutuel qui ne doit pas être signifié pour passer en force de chose jugée. En effet, dans ce cas, le juge ne statue que sur le divorce et homologue, s'il y a des enfants mineurs communs, les conventions relatives à ceux-ci (article 1298 du Code judiciaire). Dans ce type de procédure, aucune demande incidente ne peut être présentée au tribunal, de sorte qu'il est exclu qu'une telle demande soit également tranchée par un tel jugement.

In het belang van de rechtszekerheid en om alle discussies dienaangaande te vermijden, wordt er in de tekst van het amendement duidelijk op gewezen dat het vonnis moet worden betekend opdat het in kracht van gewijsde kan treden. Het speelt daarbij geen belang op initiatief van welke echtgenoot het vonnis wordt betekend. Dit gebeurt op initiatief van de meest gerede partij. In de praktijk verdelen de echtgenoten meestal de kosten van betekening (ongeveer 200 euro) onder elkaar.

Raf TERWINGEN (CD&V)

Nr. 13 VAN MEVROUW LAHAYE-BATTHEU EN DE HEER TERWINGEN

Art. 8 (*nieuw*)

**Een artikel 8 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 8. Artikel 1281 van hetzelfde wetboek, wordt opgeheven.»

VERANTWOORDING

Artikel 1281 bepaalt dat elke partij gehouden is het bewijs te leveren van haar verblijf in het aangewezen huis, zo dikwijls als dat van haar wordt gevorderd. Wanneer ze dat bewijs niet kan leveren of geen geldige reden kan geven voor het ontbreken van dat bewijs, kan de andere echtgenoot vorderen dat de voorlopige uitkering tot onderhoud wordt opgeheven of herzien, en, indien hij de verweerder is, dat de voortzetting van de vordering door de eiser niet toegestaan is.

Deze bepaling is een overblijfsel uit de tijd dat een getrouwde vrouw wettelijk gehouden was haar man overal te volgen; ze was daarvan, in het kader van een echtscheidingsprocedure, enkel vrijgesteld als ze kon aantonen te verblijven in het huis dat door de rechter was aangeduid. Deze «volgverplichting» voor de echtgenote werd echter al in 1958 afgeschaft, er bestaat dus geen reden om artikel 1281 van het Gerechtelijk Wetboek wel nog te laten bestaan.

Afin de garantir la sécurité juridique et d'éviter toute discussion à cet égard, le présent amendement précise clairement que le jugement doit être signifié pour pouvoir passer en force de chose jugée, et ce, à l'initiative de n'importe lequel des deux époux. La partie la plus diligente procédera à la signification. Dans la pratique, les époux se partagent la plupart du temps les frais de la signification (environ 200 euros).

N° 13 DE MME LAHAYE-BATTHEU ET M. TERWINGEN

Art. 8 (*nouveau*)

**Insérer un article 8, rédigé comme suit:**

«Art. 8. L'article 1281 du même Code est abrogé.»

JUSTIFICATION

L'article 1281 prévoit que chacune des parties est tenue de justifier de sa résidence dans la maison indiquée, toutes les fois qu'elle en est requise. À défaut de cette justification ou de raisons valables, l'autre conjoint peut demander que la provision alimentaire soit supprimée ou révisée et, s'il est défendeur, que le demandeur ne soit pas admis à continuer les poursuites.

Cette disposition date du temps où la femme mariée était légalement obligée de suivre son mari où que ce soit. Elle n'en était dispensée, dans le cadre d'une procédure de divorce, que si elle pouvait démontrer qu'elle résidait dans la maison indiquée par le juge. Or, cette «obligation de suite» imposée à l'épouse ayant été abrogée dès 1958, rien ne justifie de conserver l'article 1281 du Code judiciaire.

Nr. 14 VAN MEVROUW LAHAYE-BATTHEU EN DE  
HEER TERWINGEN

Art. 9 (*nieuw*)

**Een artikel 9 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 9. Artikel 1299 van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen als volgt:

«Art. 1299. Hoger beroep tegen het vonnis waarbij de echtscheiding is uitgesproken is slechts toegelaten indien het gesteund wordt op het niet vervullen van de wettelijke voorwaarden om de echtscheiding uit te spreken.

Het kan worden ingesteld door het openbaar ministerie binnen de maand te rekenen van de uitspraak. In dat geval wordt het aan beide partijen betekend.

Het kan eveneens worden ingesteld door één of beide echtgenoten, afzonderlijk of gezamenlijk, binnen de maand te rekenen van de uitspraak. In dat geval wordt het aan de procureur des Konings betekend, alsook, indien het door slechts één echtgenoot wordt ingesteld, aan de andere echtgenoot.».

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt, in navolging van de opmerking van professor Senaeve, een lacune in de wet op te vullen. Waar het logisch is dat ingeval de echtgenoten gezamenlijk de echtscheiding op grond van onderlinge toestemming hebben gevraagd en bekomen en alles volgens de regels is verlopen, het uitgesloten is dat zij – alleen of beiden hoger beroep tegen zo'n vonnis zouden instellen, lijkt dat niet het geval te zijn indien een echtgenoot (of beiden) vaststellen dat de rechtbank van eerste aanleg een onregelmatigheid heeft begaan door de echtscheiding uit te spreken hoewel de wettelijke voorwaarden daartoe niet (meer) vervuld waren. In dergelijk geval een monopolie toekennen aan het openbaar ministerie impliceert dat indien het O.M. niet reageert binnen de maand na de uitspraak, de echtgenoten definitief uit de echt gescheiden zijn tegen de wettelijke regels in. Dit is onaanvaardbaar gelet op het enorme belang voor de rechts-onderhorige om al dan niet uit de echt gescheiden te zijn op grond van de (oorspronkelijke) overeenkomst echtscheiding door onderlinge toestemming.

Om die reden wordt bepaald dat zowel het openbaar ministerie als elk der echtgenoten, hoger beroep kan aantekenen tegen een vonnis dat de echtscheiding uitspreekt op grond van onderlinge toestemming, voor zover het hoger beroep gegrond is op het niet vervuld zijn van de wettelijke voorwaarden om de echtscheiding uit te spreken.

N° 14 DE MME LAHAYE-BATTHEU ET  
M. TERWINGEN

Art. 9 (*nouveau*)

**Insérer un article 9, rédigé comme suit:**

«Art. 9. L'article 1299 du même Code est remplacé par ce qui suit:

«Art. 1299. L'appel du jugement qui a prononcé le divorce n'est admissible qu'autant qu'il soit fondé sur le non-respect des conditions légales pour prononcer le divorce.

Il peut être interjeté par le ministère public dans le mois du prononcé. Dans ce cas, il est signifié aux deux parties.

Il peut également être interjeté par l'un des époux ou par les deux, séparément ou conjointement, dans le mois du prononcé. Dans ce cas, il est signifié au procureur du Roi ainsi que, s'il n'est interjeté que par un seul époux, à l'autre époux.».

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à combler, dans la loi, une lacune qui a été épinglée par le professeur Senaeve. Alors qu'il est logique que, si les époux ont demandé et obtenu conjointement le divorce par consentement mutuel et que tout s'est déroulé selon les règles, il est exclu que l'un d'eux ou tous deux introduisent un recours contre ce jugement, cela ne semble pas être le cas si l'un des époux (ou tous les deux) constate que le tribunal de première instance a commis une irrégularité en prononçant le divorce, alors que les conditions légales à cet effet n'étaient pas (ou n'étaient plus) réunies. Accorder dans un tel cas un monopole au ministère public implique que si ce dernier ne réagit pas dans le mois de la décision, les époux sont définitivement divorcés au mépris des règles légales. C'est inacceptable, étant donné l'intérêt pour le justiciable d'être ou non divorcé sur la base de la convention (initiale) de divorce par consentement mutuel.

Pour cette raison, il est prévu que tant le ministère public que chacun des époux peuvent introduire un recours contre un jugement qui prononce le divorce par consentement mutuel, pour autant que ce recours soit fondé sur le non-respect des conditions légales requises pour prononcer le divorce.

Gepreciseerd wordt dat ingeval het openbaar ministerie hoger beroep instelt, dit beroep moet worden betekend aan de echtgenoten. Hoger beroep door beide echtgenoten kan zowel afzonderlijk als gezamenlijk worden ingesteld. In dat geval wordt het betekend aan het openbaar ministerie. Ingeval het hoger beroep door slechts één echtgenoot wordt ingesteld, wordt het betekend aan het openbaar ministerie en de andere echtgenoot.

Aan de termijn van hoger beroep alsook het aanvangstijdstip van deze termijn wordt niets veranderd. De termijn blijft één maand te rekenen van de uitspraak. De betekening blijft niet vereist.

Sabien LAHAYE-BATTHEU (Open Vld)  
Raf TERWINGEN (CD&V)

#### Nr. 15 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 1/1 (*nieuw*)

**Een artikel 1/1 en opschrift (*nieuw*) invoegen, luidende:**

«Wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek

Art. 1/1. – Artikel 301, § 7, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 27 april 2007, wordt vervangen door wat volgt:

«Behalve indien de partijen uitdrukkelijk het tegendeel zijn overeengekomen, kan de rechtbank in het echtscheidingsvonnis dan wel bij een latere uitspraak de uitkering tot onderhoud verhogen, verminderen of afschaffen, indien ten gevolge van nieuwe omstandigheden onafhankelijk van de wil van de partijen het bedrag ervan niet meer aangepast is.».

#### VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe een technische verbetering aan te brengen in amendement Nr. 5. Het is beter de verwijzing naar de echtscheiding door onderlinge toestemming in artikel 301 weg te laten, aangezien dat artikel louter betrekking heeft op de echtscheiding op grond van duurzame ontwrichting, alsook een gelijklopende bepaling op te nemen in artikel 1288 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de echtscheiding door onderlinge toestemming (zie nota van P. Senaev van 6 mei 2009) (zie amendement Nr. 16 tot invoeging van een artikel 6/1).

Il est précisé que si le ministère public introduit un recours, ce recours doit être signifié aux époux. Le recours des deux époux peut être introduit tant séparément que conjointement. Dans ce cas, il est signifié au ministère public. Si le recours est introduit par un seul des époux, il est signifié au ministère public et à l'autre époux.

Aucune modification n'est apportée au délai de recours ni au moment où celui-ci commence à courir. Le délai reste fixé à un mois à compter du prononcé. La signification n'est plus requise.

#### N° 15 DE MME NYSSSENS

Art. 1/1 (*nouveau*)

**Insérer un article 1/1 et l'intitulé suivant:**

«Modifications au Code civil

Art. 1/1. – L'article 301, § 7, alinéa 1<sup>er</sup> du Code civil, remplacé par la loi du 27 avril 2007 est remplacé par la disposition suivante:

«Sauf si les parties ont convenu expressément le contraire, le tribunal peut augmenter, réduire ou supprimer la pension dans le jugement prononçant le divorce ou par une décision ultérieure si par suite de circonstances nouvelles et indépendantes de la volonté des parties, son montant n'est plus adapté.».

#### JUSTIFICATION

Le présent amendement est d'ordre technique par rapport à l'amendement n° 5. Il est préférable de supprimer la référence au divorce par consentement mutuel dans l'article 301, qui ne concerne que le divorce pour cause de désunion irrémédiable, et d'inscrire une disposition similaire à l'article 1288 du Code judiciaire, qui concerne le divorce par consentement mutuel (vois note de P. Senaev du 6 mai 2009) (voir amendement n° 16 insérant un article 6/1).

## Nr. 16 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 6/1 (*nieuw*)**Een artikel 6/1 (*nieuw*) invoegen, luidende:**

«Art. 6/1. – Artikel 1288 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 1 juli 1972 en gewijzigd bij de wetten van 30 juni 1994, 13 april 1995 en 27 april 2007, wordt aangevuld met een derde lid, luidende:

«Behalve indien de partijen uitdrukkelijk het tegendeel zijn overeengekomen, kan de rechter de in het vorige lid, punt 4°, bedoelde uitkering tot onderhoud verhogen, verminderen of afschaffen, indien ten gevolge van nieuwe omstandigheden onafhankelijk van de wil van de partijen het bedrag ervan niet meer aangepast is.».

## VERANTWOORDING

Er wordt verwezen naar de verantwoording van amendement Nr. 15.

## N° 16 DE MME NYSSSENS

Art. 6/1 (*nouveau*)**Insérer un article 6/1, rédigé comme suit:**

«Art. 6/1. L'article 1288 du même Code, remplacé par la loi du 1<sup>er</sup> juillet 1972, modifié par les lois du 30 juin 1994, du 13 avril 1995 et du 27 avril 2007, est complété par un troisième alinéa, rédigé comme suit:

«Sauf si les parties ont convenu expressément le contraire, le juge peut augmenter, réduire ou supprimer la pension visée au 4° de l'alinéa précédent si par la suite de circonstances nouvelles et indépendantes de la volonté des parties, son montant n'est plus adapté.».

## JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 15.

Clotilde NYSSSENS (cdH)